

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 20. decembra 2011

o uplatňovaní článku 106 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na štátnu pomoc vo forme náhrady za službu vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu

[oznámené pod číslom K(2011) 9380]

(Text s významom pre EHP)

(2012/21/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 106 ods. 3,

keďže:

(1) Článok 14 zmluvy vyžaduje od Únie bez toho, aby boli dotknuté články 93, 106 a 107 zmluvy, aby využila svoje právomoci s cieľom zabezpečiť prevádzkovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu na základe princípov a za podmienok, ktoré umožňujú plniť ich poslanie.

(2) Na pokrytie niektorých alebo všetkých osobitných nákladov vyplývajúcich zo záväzkov služby vo verejnom záujme môže byť pre niektoré služby všeobecného hospodárskeho záujmu potrebná finančná podpora štátu, aby sa mohli poskytovať na základe zásad a podmienok, ktoré im umožňujú plniť ich poslanie. V súlade s článkom 345 zmluvy je podľa výkladu Súdneho dvora Európskej únie nepodstatné, či tieto služby všeobecného hospodárskeho záujmu poskytujú verejné alebo súkromné podniky.

(3) V článku 106 ods. 2 zmluvy sa v tejto súvislosti stanovuje, že podniky poverené poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo podniky, ktoré majú povahu monopolu vytvárajúceho výnosy, podliehajú pravidlám zmluvy, najmä pravidlám hospodárskej súťaže za predpokladu, že uplatňovanie týchto pravidiel neznemožňuje právne alebo v skutočnosti plniť určité úlohy, ktoré im boli zverené. Nemalo by to však ovplyvňovať rozvoj obchodu v takom rozsahu, ktorý by bol v rozpore so záujmami Únie.

(4) Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci Altmark⁽¹⁾ trval na tom, že kompenzácia služby vo verejnom záujme nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 zmluvy za predpokladu splnenia štyroch súhrnných kritérií. Po prvé, príjemca musí skutočne plniť záväzky služby vo verejnom záujme a záväzky musia byť jasne definované. Po druhé, parametre, na základe ktorých sa náhrada vypočítava, musia byť vopred stanovené objektívnym a transparentným spôsobom. Po tretie, náhrada nesmie presiahnuť sumu potrebnú na pokrytie všetkých alebo časti nákladov vzniknutých pri plnení záväzkov služby vo verejnom záujme pri zohľadnení relevantných príjmov a primeraného zisku. Na záver, ak podnik, ktorý má plniť záväzky služby vo verejnom záujme, neboli v konkrétnom prípade vybraný v súlade s postupom verejného obstarávania, ktorý by umožnil výber uchádzača schopného poskytovať tieto služby verejnosti za najnižšiu cenu, výška potrebnej náhrady sa musí stanoviť na základe analýzy nákladov, ktoré by vznikli bežnému podniku, dobre riadenému a primerane vybavenému príslušnými prostriedkami.

(5) Ak tieto kritériá nie sú splnené a všeobecné podmienky uplatňovania článku 107 ods. 1 zmluvy splnené sú, náhrada za službu vo verejnom záujme predstavuje štátnu pomoc a vzťahujú sa na ňu články 93, 106, 107 a 108 zmluvy.

(6) Popri tomto rozhodnutí sú pri uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na náhrady udeľované za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu relevantné tieto tri nástroje:

a) nové oznámenie o uplatňovaní pravidiel Európskej únie v oblasti štátnej pomoci na náhrady udeľované

⁽¹⁾ Vec C-280/00 Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark, Zb. 2003, s. I-7747.

za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu⁽¹⁾ objasňuje uplatňovanie článku 107 zmluvy a kritériá stanovené rozsudkom vo veci Altmark vzťahujúce sa na takéto náhrady;

- b) nové nariadenie o uplatňovaní článku 107 a článku 108 zmluvy na pomoc *de minimis* na poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré plánuje Komisia prijať, stanovuje niektoré podmienky – vrátane výšky náhrady – na základe ktorých sa náhrady za poskytovanie služieb vo verejnom záujme považujú za náhrady, ktoré nespĺňajú všetky kritériá uvedené v článku 107 ods. 1;
- c) revidovaný rámec pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme⁽²⁾ stanovuje, ako bude Komisia analyzovať prípady, na ktoré sa toto nariadenie nevzťahuje a ktoré sa preto budú musieť Komisii notifikovať.
- (7) Rozhodnutie Komisie 2005/842/ES z 28. novembra 2005 o uplatňovaní článku 86 ods. 2 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udeľovanej niektorým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu⁽³⁾ presne stanovuje význam a rozsah výnimky podľa článku 106 ods. 2 zmluvy a stanovuje pravidlá s úmyslom umožniť účinné monitorovanie plnenia kritérií uvedených v tomto ustanovení. Toto rozhodnutie nahrádza rozhodnutie 2005/842/ES a stanovuje podmienky, podľa ktorých štátna pomoc vo forme náhrady za službu všeobecného verejného záujmu nepodlieha požiadavke predchádzajúcej notifikácie podľa článku 108 ods. 3 zmluvy, keďže ju možno považovať za zlučiteľnú s článkom 106 ods. 2 zmluvy.
- (8) Túto pomoc možno považovať za zlučiteľnú iba vtedy, ak je poskytnutá na zabezpečenie poskytovania služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, ako sa uvádza v článku 106 ods. 2 zmluvy. Z judikatúry je zrejmé, že pri chýbajúcich sektorových pravidlách Únie, ktoré túto problematiku upravujú, majú členské štáty široký priestor na voľné rozhodovanie, pokiaľ ide o vymedzenie služieb, ktoré by sa mohli klasifikovať ako služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Úlohou Komisie je preto zabezpečiť, aby neexistovala žiadna zjavná chyba v súvislosti s vymedzením služieb všeobecného hospodárskeho záujmu.

- (9) Za predpokladu, že sa splnia niektoré podmienky, obmedzené náhrady udelené podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu neovplyvňujú rozvoj obchodu a hospodársku súťaž v takej miere, aby to bolo v rozpore so záujmami Únie. Notifikácia individuálnej štátnej pomoci by sa preto nemala vyžadovať v prípade náhrady, ktorej výška je nižšia ako stanovená ročná suma náhrady za predpokladu, že sú splnené požiadavky tohto rozhodnutia.
- (10) Vzhľadom na vývoj trhu v rámci Spoločenstva v rámci poskytovania služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, preukázané napríklad silným rozvojom multinárodných poskytovateľov vo veľkom počte odvetví, ktoré majú pre rozvoj vnútorného trhu veľkú dôležitosť, je primerané stanoviť nižšiu hranicu sumy určenej na náhradu, ktorú možno oslobodiť od notifikačnej povinnosti v súlade s týmto rozhodnutím, ako bola stanovená rozhodnutím 2005/842/ES, pričom sa umožní, aby sa táto suma vypočítala ako ročný priemer za obdobie trvania poverenia.
- (11) Nemocnice a podniky v sektore sociálnych služieb poverené úlohami všeobecného hospodárskeho záujmu majú osobitné znaky, ktoré treba brať do úvahy. Predovšetkým by sa malo zohľadniť, že v súčasných hospodárskych podmienkach a v súčasnom štádiu rozvoja vnútorného trhu môžu sociálne služby vyžadovať pomoc vo výške, ktorá prekračuje v tomto rozhodnutí uvedený prah na náhradu nákladov za služby vo verejnom záujme. Väčšia náhrada pre sociálne služby preto nevyhnutne nevedie k výraznejšiemu riziku narušenia hospodárskej súťaže. Podniky zodpovedné za určité sociálne služby vrátane poskytovania sociálneho bývania pre znevýhodnených občanov alebo sociálne slabšie skupiny, ktoré vzhľadom na obmedzenú platobnú schopnosť nie sú schopné získať bývanie za trhových podmienok, by teda mali byť vyňaté z notifikačnej povinnosti ustanovenej v tomto rozhodnutí, aj vtedy, ak výška náhrady, ktorú získajú, presiahne všeobecný prah náhrady ustanovený v tomto rozhodnutí. To isté by sa malo uplatňovať na nemocnice poskytujúce zdravotnú starostlivosť, v príslušných prípadoch vrátane záchranných služieb a doplnkových služieb priamo súvisiacich s ich hlavnými činnosťami najmä v oblasti výskumu. Na to, aby sa prospech z oslobodenia od notifikácií, by mali byť sociálne služby jasne označené za služby, ktoré uspokojujú sociálne potreby, pokiaľ ide o zdravotnú a dlhodobú starostlivosť, starostlivosť o dieťa, prístup a reintegrácia na trh práce, sociálne bývanie a starostlivosť o zraniteľné skupiny obyvateľstva a sociálne začlenenie týchto skupín.
- (12) Rozsah, v akom určité opatrenie vo forme náhrady ovplyvňuje obchod a hospodársku súťaž, závisí nielen od priemernej výšky ročnej náhrady a príslušného sektora, ale aj od celkovej dĺžky trvania obdobia poverenia. Pokiaľ nie je dlhšie obdobie odôvodnené potrebou významnej investície, napríklad v oblasti sociálneho bývania, uplatňovanie tohto rozhodnutia by sa preto malo obmedziť na obdobie poverenia, ktoré nepresahuje 10 rokov.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 4.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 8, 11.1.2012, s. 15.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 312, 29.11.2005, s. 67.

- (13) Aby sa článok 106 ods. 2 zmluvy mohol uplatňovať, členský štát musí výslovne poveriť príslušný podnik poskytovaním konkrétnej služby všeobecného hospodárskeho záujmu.
- (14) S cieľom zabezpečiť splnenie kritérií stanovených v článku 106 ods. 2 zmluvy je nevyhnutné stanoviť jasnejšie podmienky, ktorým je potrebné vyhovieť vo vzťahu k povereniu poskytovať služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Výšku náhrady možno riadne vypočítať a skontrolovať iba vtedy, ak sú záväzky služby vo verejnom záujme uložené podnikom a akékoľvek záväzky štátu jasne stanovené v jednom alebo viacerých aktoch príslušných orgánov verejnej moci v príslušnom členskom štáte. Tento nástroj môže mať v jednotlivých členských štátoch rôznu formu, ale malo by sa v ňom uvádzať aspoň to, o aké podniky ide, aký je presný obsah a trvanie záväzkov služby vo verejnom záujme, prípadne príslušné územie, na ktoré sa tieto záväzky vzťahujú, či boli udelené výlučné alebo osobitné práva, a opis mechanizmu náhrad a parametrov na určenie náhrady a ako sa predchádza novej nadmernej náhrade a ako sa možná nadmerná náhrada vracia späť. S cieľom zabezpečiť transparentnosť pri uplatňovaní tohto rozhodnutia by mal poverovací akt zahŕňať odkaz aj na toto rozhodnutie.
- (15) V snahe vyhnúť sa neoprávnenému narušeniu hospodárskej súťaže, náhrada by nemala prekročiť sumu nevyhnutnú na pokrytie čistých nákladov vzniknutých podnikom pri poskytovaní služby, pričom treba zohľadniť primeraný zisk.
- (16) Nadmerná náhrada toho, čo je nevyhnutné na pokrytie čistých nákladov vzniknutých príslušnému podnikovi pri poskytovaní služby, nie je nevyhnutná na poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu, a teda predstavuje nezlučiteľnú štátnu pomoc, ktorá by sa mala vrátiť štátu. Náhrada udelená na poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu, ktorú však príslušný podnik v skutočnosti použije na činnosti na inom trhu na účely, ktoré nie sú uvedené v poverovacom akte, nie je nevyhnutná na poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu, a môže teda takisto predstavovať nezlučiteľnú štátnu pomoc, ktorá by sa mala vrátiť štátu.
- (17) Čisté náklady, ktoré je potrebné vziať do úvahy, by sa mali vypočítať ako rozdiel medzi nákladmi na poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu a príjmami z poskytovania služieb všeobecného hospodárskeho záujmu alebo alternatívne ako rozdiel medzi čistými nákladmi na prevádzku so záväzkom služby vo verejnom záujme a čistými nákladmi alebo ziskom pri prevádzke bez záväzku služby vo verejnom záujme. Najmä v prípade, že záväzok služby vo verejnom záujme vedie k zníženiu príjmov, napríklad v dôsledku regulačných sadzieb, ale nemá vplyv na náklady, malo by byť možné určiť čisté náklady vzniknuté v súvislosti s plnením záväzkov služby vo verejnom záujme verejnej služby na základe ušlého príjmu. S cieľom vyhnúť sa neoprávnenému narušeniu hospodárskej súťaže by sa na účely vypočítania výšky náhrady mali zohľadniť všetky príjmy zo služby všeobecného hospodárskeho záujmu, to znamená všetky príjmy, ktoré by poskytovateľ nezískal, ak by nebol poverený týmto záväzkom služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Ak je príslušný podnik držiteľom osobitných alebo výhradných práv spojených s činnosťami inými ako je služba všeobecného hospodárskeho záujmu, pre ktorú je pomoc poskytovaná, ktoré generujú zisk nad rámec primeraného zisku, alebo požíva iné výhody udelených štátom, mali by byť zahrnuté do jeho príjmov, bez ohľadu na ich klasifikáciu na účely článku 107 zmluvy.
- (18) Primeraný zisk by sa mal určiť ako miera rentability kapitálu, ktorá zohľadňuje mieru vzniknutého rizika alebo jeho neprítomnosť. Miera rentability kapitálu by mala byť vymedzená ako vnútorná miera návratnosti, ktorú podnik dosiahne zo svojho investovaného kapitálu počas doby trvania poverenia.
- (19) Zisk, ktorý nepresahuje príslušnú swapovú úrokovú mieru zvýšenú o 100 základných bodov, by sa nemal považovať za neprimeraný. V tejto súvislosti sa príslušná swapová úroková miera vníma ako vhodná miera rentability v prípade bezrizikovej investície. Prémia vo výške 100 základných bodov slúži okrem iného ako náhrada za riziko likvidity súvisiace s poskytovaním kapitálu, ktorý sa investuje do prevádzkovania služieb počas obdobia poverenia.
- (20) V prípadoch, kedy podnik poverený službou všeobecného hospodárskeho záujmu nenesie podstatnú mieru obchodného rizika, napríklad preto, že náklady, ktoré mu vznikajú pri poskytovaní tejto služby sú v plnej miere hradené, zisk prekračujúci referenčnú hodnotu príslušnej swapovej úrokovej miery zvýšenej o 100 základných bodov by sa nemal považovať za primeraný.
- (21) V prípade, že z dôvodu osobitných okolností nie je vhodné použiť mieru rentability kapitálu, by členské štáty mali v záujme určenia primeraného zisku mať možnosť spoliehať sa na iné ukazovatele úrovne zisku, a to napr. na priemernú rentabilitu vlastného imania, rentabilitu investovaného kapitálu, rentabilitu aktív alebo rentabilitu tržieb.
- (22) Pri určovaní toho, čo predstavuje primeraný zisk, by členské štáty mali mať možnosť zaviesť stimulujúce kritériá týkajúce sa najmä kvality poskytovanej služby

a ziskov z efektívnosti produkcie. Zvýšenie efektívnosti by nemalo znižovať kvalitu poskytovanej služby. Členské štáty by mali mať napríklad možnosť definovať v poverovacom akte ciele efektívnosti produkcie, takže miera náhrady potom závisí od rozsahu, v ktorom boli tieto ciele splnené. V poverovacom akte sa môže stanoviť, že pokiaľ podnik tieto ciele nespĺní, náhrada sa zníži na základe metódy výpočtu uvedenej v poverovacom akte, a naopak, ak podnik tieto ciele prekročí, môže byť náhrada zvýšená na základe metódy výpočtu uvedenej v poverovacom akte. Výška všetkých odmien spojených so ziskom z efektívnosti produkcie by sa mala stanoviť na takú úroveň, aby tento zisk mohol vyvážené zdieľať príslušný podnik s členským štátom a/alebo s inými používateľmi.

- (23) Článok 93 zmluvy predstavuje so zreteľom na článok 106 ods. 2 zmluvy *lex specialis*. Stanovuje pravidlá uplatňované na náhradu za služby vo verejnom záujme v sektore pozemnej dopravy. Článok 93 bol vyložený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 z 23. októbra 2007 o službách vo verejnom záujme v železničnej a cestnej osobnej doprave, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 1191/69 a (EHS) č. 1107/70⁽¹⁾, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatniteľné na náhradu záväzkov služby vo verejnom záujme v oblasti osobnej dopravy. Jeho uplatňovanie na vnútrozemskú vodnú osobnú dopravu je na uvážení členských štátov. Nariadenie (ES) č. 1370/2007 vyníma z notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy všetky náhrady v sektore pozemnej dopravy, ktoré spĺňajú podmienky tohto nariadenia. Podľa rozsudku vo veci Altmark, náhrada v sektore pozemnej dopravy, ktorá nedodržiava ustanovenia článku 93 zmluvy, sa nemôže považovať za zlučiteľnú so zmluvou na základe článku 106 ods. 2 zmluvy, ani na základe akéhokoľvek iného ustanovenia zmluvy. V dôsledku toho sa toto rozhodnutie neuplatňuje na sektor pozemnej dopravy.
- (24) Na sektory námornej a leteckej dopravy sa na rozdiel od pozemnej dopravy vzťahuje článok 106 ods. 2 zmluvy. Určité pravidlá uplatniteľné na náhradu za služby vo verejnom záujme v sektoroch námornej a leteckej dopravy sa nachádzajú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve⁽²⁾ a v nariadení Rady (EHS) č. 3577/92 zo 7. decembra 1992, ktorým sa uplatňuje zásada slobody poskytovania služieb na námornú dopravu v rámci členských štátov (námorná kabotáž)⁽³⁾. Avšak na rozdiel od nariadenia (ES) č. 1370/2007 sa v týchto nariadeniach neodkazuje na zlučiteľnosť možných prvkov štátnej pomoci, ani sa v nich neustanovuje výnimka z notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy. Preto by sa toto rozhodnutie malo uplatňovať na náhradu za služby vo verejnom záujme v sektoroch leteckej a námornej dopravy za predpokladu, že tieto náhrady by mali okrem splnenia podmienok stanovených v tomto rozhodnutí byť v príslušných prípadoch zároveň

v súlade so sektorovými pravidlami, ktoré sú obsiahnuté v nariadení (ES) č. 1008/2008, prípadne v nariadení (EHS) č. 3577/92.

- (25) Avšak v osobitných prípadoch náhrady za služby vo verejnom záujme v prípade spojení leteckej alebo námornej dopravy na ostrovy a v prípade letísk a prístavov, ktoré predstavujú služby všeobecného hospodárskeho záujmu, ako sa uvádza v článku 106 ods. 2 zmluvy, je vhodné poskytnúť prahy založené na priemernom ročnom počte cestujúcich, keďže to výraznejšie odzrkadľuje hospodársku podstatu týchto činností a ich charakter ako služieb všeobecného hospodárskeho záujmu.
- (26) Výnimka z požiadavky predchádzajúcej notifikácie pre určité služby všeobecného hospodárskeho záujmu nevyklučuje možnosť členských štátov notifikovať konkrétny projekt pomoci. V prípade takejto notifikácie alebo ak Komisia posúdi zlučiteľnosť konkrétneho opatrenia pomoci na základe sťažnosti alebo *ex officio*, Komisia posúdi, či boli splnené podmienky tohto rozhodnutia. Ak nie sú podmienky splnené, posúdi sa opatrenie v súlade so zásadami obsiahnutými v oznámení Komisie o rámci pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme.
- (27) Toto rozhodnutie by sa malo uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia smernice Komisie 2006/111/ES zo 16. novembra 2006 o transparentnosti finančných vzťahov medzi členskými štátmi a verejnoprávnymi podnikmi, ako aj o finančnej transparentnosti určitých podnikov⁽⁴⁾.
- (28) Toto rozhodnutie by sa malo uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia Únie v oblasti hospodárskej súťaže, a to predovšetkým článku 101 a 102 zmluvy.
- (29) Toto rozhodnutie by sa malo uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia Únie v oblasti verejného obstarávania.
- (30) Toto rozhodnutie by sa malo uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté prísnejšie ustanovenia týkajúce sa záväzkov služby vo verejnom záujme obsiahnuté v sektorových právnych predpisoch Únie.
- (31) V prípade individuálnej pomoci poskytnutej pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia by sa mali stanoviť prechodné ustanovenia. Schémy pomoci, ktoré nadobudli účinnosť v súlade s rozhodnutím 2005/842/ES pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia, by mali byť naďalej zlučiteľné s vnútorným trhom a vyňaté z notifikačnej povinnosti pre ďalšie obdobie dvoch rokov. Pomoc, ktorá nebola poskytnutá v súlade s rozhodnutím 2005/842/ES pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia, avšak spĺňa podmienky stanovené v tomto rozhodnutí, by mala byť zlučiteľná s vnútorným trhom a vyňatá z notifikačnej povinnosti.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 293, 31.10.2008, s. 3.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 364, 12.12.1992, s. 7.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 318, 17.11.2006, s. 17.

(32) Komisia má v úmysle vykonať preskúmanie tohto rozhodnutia päť rokov po tom, ako vstúpi do platnosti,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Predmet úpravy

Týmto rozhodnutím sa stanovujú podmienky, podľa ktorých je štátna pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme poskytnutá určitým podnikom povereným poskytovaním služieb všeobecného hospodárskeho záujmu zlučiteľná s vnútorným trhom a vyňatá z notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 zmluvy.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

1. Toto rozhodnutie sa uplatňuje na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udelenej podnikom v súvislosti so službami všeobecného hospodárskeho záujmu v zmysle článku 106 ods. 2 zmluvy, ktorá patri do jednej z týchto kategórií:

a) náhrada za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu v oblastiach iných ako doprava a dopravná infraštruktúra vo výške menej ako 15 mil. EUR ročne;

ak sa výška náhrady mení počas trvania poverenia, ročná suma sa vypočíta ako priemer ročných výšok náhrad, ktoré sa očakávajú uhradiť počas obdobia poverenia;

b) náhrada za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu nemocnicami poskytujúcimi zdravotnú starostlivosť, v príslušných prípadoch vrátane záchranných služieb; prevádzkovanie doplnkových činností priamo súvisiacich s hlavnými činnosťami predovšetkým v oblasti výskumu však nebráni uplatňovaniu tohto odseku;

c) náhrada za poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu, ktoré spĺňajú základné sociálne potreby, pokiaľ ide o zdravotnú a dlhodobú starostlivosť, starostlivosť o dieťa, prístup a reintegráciu na trh práce, sociálne bývanie a starostlivosť o zraniteľné skupiny a sociálne začlenenie týchto skupín;

d) náhrada za služby všeobecného hospodárskeho záujmu, pokiaľ ide o spojenia leteckej alebo námornej dopravy na ostrovy, pri ktorých priemerná ročná preprava v priebehu dvoch rozpočtových rokov, ktoré predchádzajú roku, v ktorom bolo vydané poverenie na poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu, nepresahuje 300 000 cestujúcich;

e) náhrada za služby všeobecného hospodárskeho záujmu, pokiaľ ide o letiská a prístavy, v prípade ktorých priemerná ročná preprava v priebehu dvoch rozpočtových rokov, ktoré predchádzajú roku, v ktorom bolo vydané poverenie na poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu, nepresahuje 200 000 cestujúcich v prípade letísk a 300 000 cestujúcich v prípade prístavov.

2. Toto rozhodnutie sa uplatňuje len vtedy, ak obdobie, počas ktorého je podnik poverený poskytovaním služby všeobecného hospodárskeho záujmu, nepresiahne 10 rokov. Ak obdobie trvania poverenia presiahne 10 rokov, toto rozhodnutie sa uplatňuje len v takom rozsahu, ak sa od poskytovateľa služby vyžaduje významná investícia, ktorú treba počas dlhšieho obdobia amortizovať v súlade so všeobecne uznávanými účtovnými zásadami.

3. Ak sa počas trvania poverenia prestanú plniť podmienky na uplatňovanie tohto rozhodnutia, opatrenie sa notifikuje v súlade s článkom 108 ods. 3 zmluvy.

4. V sektore leteckej a námornej dopravy sa toto rozhodnutie uplatňuje iba na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udelenej podnikom poverenými službami všeobecného hospodárskeho záujmu podľa článku 106 ods. 2 zmluvy, ktorá je v súlade s nariadením (ES) č. 1008/2008 a nariadením (EHS) č. 3577/92.

5. Toto rozhodnutie sa nevzťahuje na štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme udelenej podnikom v sektore pozemnej dopravy.

Článok 3

Zlučiteľnosť a výnimka z notifikačnej povinnosti

Štátna pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme, ktorá spĺňa podmienky stanovené týmto rozhodnutím, je zlučiteľná s vnútorným trhom a vyňatá z povinnosti predchádzajúcej notifikácie podľa článku 108 ods. 3 zmluvy za podmienky, že spĺňa požiadavky vyplývajúce zo zmluvy alebo zo sektorových právnych predpisov Únie.

Článok 4

Poverenie

Poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu sa zverí príslušnému podniku prostredníctvom jedného alebo viacerých aktov, ktorých formu si môžu určiť jednotlivé členské štáty. Akt alebo akty zahŕňajú najmä:

a) obsah a trvanie záväzkov služby vo verejnom záujme;

b) príslušný podnik a prípadne príslušné územie;

- c) povahu akýchkoľvek výhradných alebo osobitných práv priznaných podniku príslušným orgánom;
- d) opis mechanizmu náhrad a parametre na výpočet, kontrolu a prehodnocovanie náhrady;
- e) opatrenia na predchádzanie vzniku nadmernej náhrady a na vrátenie takejto nadmernej náhrady a
- f) odkaz na toto rozhodnutie.

Článok 5

Náhrada

1. Výška náhrady nepresiahne sumu potrebnú na pokrytie čistých nákladov, ktoré vznikli pri plnení záväzkov služieb vo verejnom záujme a primeraný zisk.

2. Čisté náklady možno vypočítať ako rozdiel medzi nákladmi, ako ich vymedzuje odsek 3, a príjmami, ako ich vymedzuje odsek 4. Prípadne ich možno vypočítať ako rozdiel medzi čistými nákladmi podniku plniaceho záväzkov služby vo verejnom záujme a čistými nákladmi alebo čistým ziskom rovnakého podniku vyvíjajúceho činnosť bez záväzku poskytovať službu vo verejnom záujme.

3. Náklady, ktoré je potrebné zohľadniť, zahŕňajú všetky náklady, ktoré vznikli počas poskytovania služby všeobecného hospodárskeho záujmu. Vypočítajú sa všeobecne uznávanými účtovnými zásadami takto:

- a) ak sú činnosti príslušného podniku obmedzené na službu všeobecného hospodárskeho záujmu, možno zohľadniť všetky jeho náklady;
- b) ak podnik vykonáva aj činnosti, ktoré nespádajú do rozsahu služby všeobecného hospodárskeho záujmu, možno zohľadniť len náklady súvisiace so službou všeobecného hospodárskeho záujmu;
- c) náklady pridelené na službu všeobecného hospodárskeho záujmu môžu pokrývať všetky priame náklady vzniknuté pri poskytovaní služby všeobecného hospodárskeho záujmu a primeraný príspevok na náklady spoločné pre služby všeobecného hospodárskeho záujmu a iné činnosti;

d) náklady spojené s investíciami týkajúcimi sa najmä infraštruktúry možno brať do úvahy vtedy, ak sú potrebné na poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu.

4. Príjem, ktorý treba zohľadniť, zahŕňa minimálne celý príjem získaný zo služby všeobecného hospodárskeho záujmu bez ohľadu na to, či sa príjem pokladá za štátnu pomoc v zmysle článku 107 zmluvy. Ak je príslušný podnik držiteľom osobitných alebo výhradných práv spojených s činnosťami inými ako je služba všeobecného hospodárskeho záujmu, pre ktorú je pomoc poskytovaná, ktoré generujú zisk nad rámec primeraného zisku, alebo požíva iné výhody udelených štátom, mali by byť zahrnuté do jeho príjmov bez ohľadu na ich klasifikáciu na účely článku 107 zmluvy. Príslušný členský štát sa môže rozhodnúť, že aj zisky z činností, ktoré nespádajú do rozsahu príslušnej služby všeobecného hospodárskeho záujmu, musia byť úplne alebo čiastočne pripísané na financovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu.

5. Na účely tohto rozhodnutia „primeraný zisk“ znamená mieru rentability kapitálu, ktorú by vyžadoval bežný podnik zvažujúci poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu pri zohľadnení miery rizika, a to na dĺžku trvania poverenia. „Miera rentability kapitálu“ je vymedzená ako vnútorná miera návratnosti, ktorú podnik dosiahne zo svojho investovaného kapitálu počas doby trvania poverenia. Miera rizika závisí od príslušného sektora, typu služby a povahy náhrady.

6. Pri určovaní toho, čo predstavuje primeraný zisk, môžu členské štáty zaviesť stimulujúce kritériá týkajúce sa najmä kvality poskytovanej služby a ziskov z efektívnosti produkcie. Zvyšovanie efektívnosti nesmie znížiť kvalitu poskytovanej služby. Výška všetkých odmien spojených so ziskom z efektívnosti produkcie sa stanoví na takú úroveň, aby tento zisk mohol vyvážené zdieľať príslušný podnik s členským štátom a/alebo s inými používateľmi.

7. Na účely tohto rozhodnutia sa miera rentability kapitálu, ktorá nepresahuje príslušnú swapovú mieru zvýšenú o prémii vo výške 100 základných bodov, v každom prípade považuje za primeranú. Relevantná swapová úroková miera je swapová úroková miera, ktorej splatnosť a mena zodpovedajú trvaniam a mene poverovacieho aktu. Ak poskytovanie služby všeobecného hospodárskeho záujmu nie je spojené s podstatným obchodným alebo zmluvným rizikom, najmä ak sú čisté náklady vzniknuté pri poskytovaní služby všeobecného hospodárskeho záujmu v podstate v plnej miere hrazené ex post, primeraný zisk nemôže prekročiť relevantnú swapovú mieru zvýšenú o prémii vo výške 100 základných bodov.

8. Ak z dôvodu osobitných okolností nie je vhodné použiť mieru rentability kapitálu, členské štáty sa môžu v záujme určenia primeraného zisku spoliehať na iné ukazovatele úrovne zisku než len na mieru rentability vlastného imania, akými sú napríklad priemerná rentabilita vlastného imania, rentabilita investovaného kapitálu, rentabilita aktív alebo rentabilita tržieb. „Rentabilita“ je vymedzená ako príjmy pred zaplatením úrokov a daní (earnings before interests and taxes – EBIT) v danom roku. Priemerná rentabilita sa vypočíta pomocou diskontného faktoru počas dĺžky trvania zmluvy, ako sa uvádza v oznámení Oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb⁽¹⁾. V prípade voľby ktoréhokoľvek ukazovateľa musia byť členské štáty schopné na žiadosť Komisie poskytnúť dôkaz o tom, že zisk nepresahuje sumu, ktorú by vyžadoval bežný podnik zvažujúci poskytovanie služieb všeobecného hospodárskeho záujmu napríklad poskytnutím odkazov na výnosy získané pri podobných typoch zmlúv udeľených za konkurenčných podmienok.

9. Ak podnik vykonáva činnosti patriace do rozsahu i mimo rozsahu služby všeobecného hospodárskeho záujmu, v interných účtoch sa samostatne vykazujú náklady a príjmy spojené so službou všeobecného hospodárskeho záujmu a tie náklady a zisky, ktoré súvisia s ostatnými službami, ako aj parametre na pridelovanie nákladov a výnosov. Náklady spojené s akýmikoľvek inými činnosťami mimo rozsahu služby všeobecného hospodárskeho záujmu zahŕňajú všetky priame náklady, primeraný príspevok na spoločné náklady a primeranú rentabilitu vlastného imania. Pokiaľ ide o tieto náklady, neudelí sa žiadna náhrada.

10. Členské štáty od príslušného podniku vyžadujú, aby vrátil všetku nadmernú náhradu.

Článok 6

Kontrola nadmernej náhrady

1. Členské štáty zabezpečia, aby náhrada poskytnutá za poskytovanie služieb všeobecného verejného záujmu spĺňala požiadavky stanovené v tomto rozhodnutí a najmä aby príslušnému podniku nebola poskytnutá vyššia náhrada, ako je jej výška stanovená podľa článku 5. Na požiadanie Komisie v tejto súvislosti poskytnú dôkazy. Vykonávajú pravidelné kontroly alebo zabezpečia vykonávanie takýchto kontrol počas obdobia trvania poverenia aspoň každé tri roky a na konci tohto obdobia.

2. Ak bola podniku poskytnutá náhrada vyššia, ako je suma stanovená podľa článku 5, príslušný členský štát požiada dotknutý podnik o vrátenie všetkej nadmerne poskytnutej náhrady. Parametre na výpočet náhrady sa pre budúcnosť aktualizujú. Pokiaľ nadmerná náhrada nepresahuje 10 % výšky priemernej ročnej náhrady, možno túto nadmernú sumu preniesť do ďalšieho obdobia a odčítať ju z vyrovnávacej platby splatnej v danom období.

Článok 7

Transparentnosť

V prípade náhrady prevyšujúcej 15 mil. EUR v prospech podniku, ktorý vyvíja aj činnosť mimo rozsahu služby všeobecného hospodárskeho záujmu, dotknutý členský štát uverejní na internete alebo iným vhodným spôsobom tieto informácie:

- a) poverovací akt alebo zhrnutie, ktoré obsahuje prvky uvedené v článku 4;
- b) ročné sumy pomoci poskytovanej podniku.

Článok 8

Dostupnosť informácií

Členské štáty si ponechávajú na obdobie poverenia a minimálne 10 rokov od skončenia obdobia poverenia k dispozícii všetky informácie potrebné na zistenie, či je udelená náhrada zlučiteľná s týmto rozhodnutím.

Členské štáty poskytujú Komisii na jej písomnú žiadosť všetky informácie, ktoré Komisia pokladá za nevyhnutné na zistenie, či sú platné opatrenia vo forme náhrady zlučiteľné s týmto rozhodnutím.

Článok 9

Správy

Každý členský štát predkladá Komisii správu o vykonávaní tohto rozhodnutia každé dva roky. Správy poskytujú podrobný prehľad uplatňovania tohto rozhodnutia, pokiaľ ide o rôzne kategórie služieb uvedených v článku 2 ods. 1, vrátane:

- a) opis uplatňovania tohto rozhodnutia na služby patriace do rozsahu uplatňovania, a to vrátane interných činností;
- b) celkovú výšku pomoci poskytnutej v súlade s týmto rozhodnutím s rozpisom príjemcov podľa odvetvia hospodárstva;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6.

c) informáciu, či uplatňovanie tohto rozhodnutia na konkrétny typ služby viedlo k ťažkostiam alebo sťažnostiam tretích strán

a

d) akékoľvek iné informácie týkajúce sa uplatňovania tohto rozhodnutia, ktoré vyžaduje Komisia a ktoré je potrebné spraviť včas pred predložením správy.

Prvá správa sa predloží najneskôr do 30. júna 2014.

Článok 10

Prechodné ustanovenia

Toto rozhodnutie sa uplatňuje na individuálnu pomoc a schémy pomoci takto:

a) akákoľvek schéma pomoci, ktorá nadobudla účinnosť pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia a bola zlučiteľná so spoločným trhom a vyňatá z notifikačnej povinnosti v súlade s rozhodnutím 2005/842/ES, je naďalej zlučiteľná s vnútorným trhom a vyňatá z notifikačnej povinnosti počas ďalšieho obdobia dvoch rokov;

b) akákoľvek pomoc, ktorá nadobudla účinnosť pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia a nebola zlučiteľná so

spoločným trhom ani vyňatá z notifikačnej povinnosti v súlade s rozhodnutím 2005/842/ES, avšak spĺňa podmienky stanovené v tomto rozhodnutí, je zlučiteľná s vnútorným trhom a vyňatá z notifikačnej povinnosti.

Článok 11

Zrušenie

Rozhodnutie 2005/842/ES sa týmto zrušuje.

Článok 12

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť 31. januára 2012.

Článok 13

Adresáti

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 20. decembra 2011

Za Komisiu

Joaquín ALMUNIA

podpredseda